

Säästev transport ja liikuvus

Rühmatöö

Säästva arengu foorum 2009

Rahvusraamatukogu,

11. november 2009

EEA transpordi ja keskkonna indikaatorite põhiküsimused

1. Kas transpordi **keskkonnamõju** väheneb?
2. Kas transpordi **nõudlust ohjatakse** ja kas **liikumisviiside jaotus** muutub säästvate transpordiliikide kasuks?
3. Kas **transpordi ja maakasutuse planeerimine** on integreeritud?
4. Kas olemasolevat **infrastruktuuri** kasutatakse efektiivselt ja transpordisüsteem toetab **intermodaalsust**?
5. Kas me liigume õiglase **hinnakujunduse** suunas ja kas **transpordi väliskulud** on sisestatud?
6. Kas transpordis kasutatakse **puhtamaid kütuseid** ja sõidukeid efektiivselt?
7. Kui efektiivselt kasutatakse **keskkonnakorralduse ja seire vahendeid** poliitikate ja otsuste toetamiseks?

juht-, surve-, seisundi-, mõju-, vastutoimeindikaatorid

“Säästev Eesti 21” rakendamise hindamiseks väljapakutud indikaatorid säästva transpordi valdkonnas

Uute sõiduautode CO2 tase
Ühistranspordi kasutamise osatähtsus
Biokütuste osakaal Eestis tarbitud autokütustest
Liiklusõnnetustes hukkunud 100 000 elaniku kohta

Töörühma ettepanekud SE21 indikaatorite täiendamiseks.

1. Energia tarbimine

- Energia tarbimine transpordisektoris - summaarne (MJ/aastas), modaalne jaotus, taastuv- ja taastumatute energiaallikate suhe, suhe SKT-sse.
- Asendab ühtlasi biokütuste osakaalu indikaatorit.

2. Õhu- ja mürasaaste

- Õhu saastamine (KHG, vääveldioksiid, lämmastikdioksiid, tahked aineosakesed, lenduvad orgaanilised ühendid) liiklusvahenditest (tonni), jagunemine transpordiliikide kaupa
- Liiklusest põhjustatud õhukvaliteedi normide ületamine, päevi aastas – raske leida praegu ülevaatlikku statistikat, pikemas perspektiivis võtta seiresse
- Mürast mõjutatud elanike osakaal – raske leida praegu ülevaatlikku statistikat, pikemas perspektiivis võtta seiresse

3. Transpordimaht ja transpordiliikide jaotus

- Läbisõit tervikuna liigiti
- Transpordiliikide jaotus reisijateveos, transpordiliikide jaotus kaubaveos,
- Kaubavedude ja sõitjakilomeetrite maht SKT kohta,
- Ühistranspordi ja kergliikluse osakaal linnaliikluses

4. Juurdepääsu tagamine

- Välja valida Eesti jaoks sobiv ja mõõdetav indikaator (nt keskmine vahemaa töö, elukoha ja põhiteenuste vahel, päeva keskmine transpordinõudlus)

5. Hinnakujundus

- Transpordi väliskulud transpordiliigiti ja kululiigiti (liiklusõnnetuste, õhusaaste, kliima mõju kulud jpm)

6. Liiklusohutus

- Liiklusõnnetuste koguarv, vigastatute arv, kaotatud tööpäevad

Väljapakutud mõõdikute piisavus – kas midagi tuleks juurde lisada, muuta?

SE21 indikaator:	Transpordi mõju:	Teisi Euroopas kasutatavaid indikaatoreid:
Uute sõiduautode CO2 tase	Õhusaaste, kliimamuutus	KHG heitkogused transpordiliigiti
		Transpordisektori saasteainete (PM, Nox, SO2, LOÜ, CO) heitkogused ühiku (sõitja-km, tonn-km) kohta transpordiliigiti
		Liiklusest põhjustatud õhukvaliteedi piirväärtuste ületamine
		...

SE21 indikaator:	Transpordi mõju:	Teisi Euroopas kasutatavaid indikaatoreid:
Ühistranspordi kasutamise osatähtsus (sõitja-km)	Ressursi-, energia-, maakasutus	Sõitjatevedu transpordiliigiti (sõitude arv, sõitjate arv)
		Kergliikluse osakaal sõitjateveos, kergliiklusteede pikkus ja kaetus, reaside keskmine pikkus
		Kaubavedu transpordiliigiti (tonn-km, SKT kohta)
		Transpordi infrastruktuuri all olev maa transpordiliigiti
		...

SE21 indikaator:	Transpordi mõju:	Teisi Euroopas kasutatavaid indikaatoreid:
Biokütuste osakaal Eestis tarbitud autokütustest	Energia-tarbimine	Transpordisektori lõppenergia tarbimine: kokku, transpordiliigiti, osakaal koguenergia tarbimisest, SKT kohta, inimese kohta
		Taastuvenergia kasutamine transpordis
		Energiaõhusus: CO2 heitkogused ühiku (sõitja-km, tonn-km) kohta transpordiliigiti
		...

SE21 indikaator:	Transpordi mõju:	Teisi Euroopas kasutatavaid indikaatoreid:
Liiklusõnnetustes hukkunud 100 000 elaniku kohta	Liiklusohutus ja -riskid	Transpordi tõttu haigestunud või enneaegselt surnud
		Transpordiõnnetuste ja vigastatute arv, hukkunute jagunemine liigiti
		...

Transpordi mõju:	Võimalikud indikaatorid:
Transpordi nõudlus, liikuvus, juurdepääsu tagamine	Elanike juurdepääs põhiteenustele transpordiliigiti, ÕT teenustega kaetus transpordiliigiti, kergliiklusteedega kaetus
	Sõitude keskmine pikkus, eesmärk
	Erinevaid transpordiliike kasutavate inimeste rahulolu
Hinnakujundus	Transpordi väliskulud tervikuna ja ühiku (sõitja-km, tonn-km) kohta liigiti, väliskulude ja reaalse kasutajahinna suhe
	Hinnamuutus transpordiliigiti
	Transpordi osa leibkonna väljaminekutest transpordiliigiti
Transpordi infrastruktuur	Infrastruktuuri investeeringud transpordiliigiti

Transpordi mõju:	Võimalikud indikaatorid:
Mürasaaste	Liiklusest põhjustatud müra piirväärtuste ületamine, ülemäärase müra piirkonnas elavate inimeste arv
Mõju looduskeskkonnale	Ökosüsteemide ja elupaikade killustatus transpordi infrastruktuuri tõttu
Jäätmete tekitamine	Transpordivahenditest tekkivate jäätmete hulk